

פרופ' עודד גולדרייך קיבל פרס ישראל: מחויבים לפעול כדי לא לדכא עם אחר

הפרס בתחום חקר המתמטיקה ומדעי המחשב הוענק לגולדרייך במשרד החינוך, לאחר יותר משנה של עיכובים בשל קריאתו להחרים את אוניברסיטת אריאל. השרה שאשא-ביטון נעדרה מהטקס

שירה קדרי-עובדיה 11.04.2022 18:40

פרופ' עודד גולדרייך קיבל הערב (שני) את פרס ישראל בתחום חקר המתמטיקה ומדעי המחשב, שנה לאחר החלטת ועדת הפרס להעניק אותו לגולדרייך. שרת החינוך יפעת שאשא-ביטון, שהתנגדה להענקת הפרס לגולדרייך, לא השתתפה בטקס והוא הוענק על ידי מנהל תחום פרס ישראל במשרד דוד פלבר.

בטקס נשא גולדרייך נאום שבו התייחס לסכסוך הישראלי-פלסטיני, ואמר: "הייתי רוצה להוסיף משהו טיפה פוליטי. הסיפור הוא לא שלם בלי לציין את המחיר ששילם עם אחר על התקומה שלנו והמחויבות המוסרית שלנו לנסות כמיטב יכולתנו לנסות לפצות ולא להמשיך לדכא את העם האחר, אנחנו כמובן עושים את ההיפך".

גולדרייך ויתר על השתתפותו בטקס קבלת הפרס ביום העצמאות, ולכן נקבע כי יקבל את הפרס באולם אלון במשרד החינוך בירושלים. ביום שישי הודיעו לגולדרייך במשרד כי השרה לא תעניק לו את הפרס, לאחר שאמרה כי "מי שקורא לחרם על מוסד אקדמי ישראלי לא ראוי לפרס". שאשא-ביטון קיבלה אישור משפטי להיעדר מהטקס.

הפרס ניתן לגולדרייך למרות התנגדותם של שאשא-ביטון ושל קודמה בתפקיד השר לשעבר יואב גלנט, שסירבו להעניק לו את הפרס בעקבות חתימתו בעבר על עצומה שקראה להחרים את

אוניברסיטת אריאל. בעקבות סירובו של גלנט במאוס 2021 לקבל את המלצת ועדת הפרס להעניקו לגולדרייך, עתרה הוועדה לבג"ץ, שהשיב את ההחלטה לידי שר החינוך. לאחר כניסתה של שאשא-ביטון למשרד סירבה גם היא להעניק לגולדרייך את הפרס מאותם הטעמים, ובחודש שעבר הורה בג"ץ לשרה להעניק את הפרס לפרופ' גולדרייך.

בפסק הדין, עמדה השופטת יעל וילנר על הוראות התקנון של פרס ישראל ועל הנוהג לתת אותו על בסיס שיקולים מקצועיים מובהקים. היא קבעה כי שיקולים הנוגעים להתבטאויות של המועמדים בהקשרים ערכיים "עשויים להיות רלוונטיים רק במקרים חריגים וקיצוניים ביותר". לדבריה, "לאורך השנים פרס ישראל ניתן לאנשים שונים, שהשמיעו דברי טינה, בוז ועלבון כלפי חלקים בציבור, על רקע מוצאם העדתי, השקפתם הדתית, ונטייתם המינית, באופן צורם, בוטה ופוגעני. חרף התבטאויות קשות אלה של המועמדים, שרי החינוך לדורותיהם לא מצאו לנכון לשלול מהם את פרס ישראל", לדעתה הצטרף גם השופט יצחק עמית.

לעומת וילנר ועמית, השופט נעם סולברג סבר שאין עילה משפטית להתערבות בהחלטת השרה. זאת, לדבריו, משום שהיא "לא חרגה מתחום סמכותה, לא טעתה בפרשנות של דין, לא הסיגה את גבולה של ועדת הפרס, לא התערבה בשיקול דעתה המקצועי, לא פעלה בשרירות, לא נקטה משוא פנים, לא נתנה ידה לאפליה ולא שקלה שיקולים זרים".